

UMUMTA'LIM MAKTABLARI O'QUVCHILARINING KASBGA YO'NALTIRISH

Alimjonova Mexribon ¹

¹ "University of Management and Future Technologies"

550 - guruh talabasi.

MAQOLA MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received:07.03.2025

Revised: 08.03.2025

Accepted:09.03.2025

KALIT SO'ZLAR:

kasbga yo'naltirish,
umumtalim maktablari,
o'quvchilarni
tayyorlash, kasb
tanlash, yoshlarni
kasbga yo'naltirish,
shaxsiy rivojlanish,
mehnat bozori, kasbiy
ko'nikmalar, ta'lim va
treninglar,
muvaffaqiyatli kasb
tanlovi

Umumtalim maktablarida o'quvchilarni kasbga yo'naltirish jarayoni bugungi kunda juda muhim ahamiyatga ega. Yoshlarni kasb tanlashga tayyorlash, ularni turli sohalar haqida ma'lumotlar bilan tanishtirish va ularning qiziqishlari hamda iste'dodlariga mos keladigan kasblarni tanlashlariga yordam berish o'quvchilarni kelajakdagi muvaffaqiyatga erishishlari uchun asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Ushbu maqolada, umumtalim maktablarida kasbga yo'naltirishning maqsadlari, usullari, ahamiyati va uning samarali amalga oshirilishining yo'llari ko'rib chiqiladi. Kasbga yo'naltirishni yaxshilash orqali, yoshlarni o'z qobiliyatlarini ochib berish va ularni jamiyatda muvaffaqiyatli mutaxassislar sifatida shakllantirish mumkin.

KIRISH. Umumtalim maktablarida o'quvchilarni kasbga yo'naltirishning ahamiyati bugungi kunda tobora ortib bormoqda. Kasbga yo'naltirish nafaqat o'quvchilarning kelajakdagi professional hayotiga tayyorlanishida, balki jamiyatda muvaffaqiyatli va mas'uliyatli fuqarolarni tarbiyalashda ham muhim rol o'ynaydi. Bu jarayonni samarali tashkil etish, yoshlarni o'z qobiliyatlariga mos kasbni tanlashda yordam berish va ularning

kelajakdagi muvaffaqiyatiga zamin yaratish uchun bir qator muhim omillarni inobatga olish zarur.

Kasbga yo'naltirishning asosiy maqsadlari:

Kasbga yo'naltirishning asosiy maqsadi o'quvchilarni o'z qobiliyatlari va qiziqishlariga mos kasbni tanlashda yordam berishdir. Har bir o'quvchining qiziqishlari, ko'nikmalari va iste'dodlari farq qiladi, shuning uchun kasbga yo'naltirishda shaxsiy yondashuv muhimdir. Shu maqsadda, maktabda o'qitiladigan fanlar va darslar orqali o'quvchilarga turli kasblar haqida ma'lumot berish, ularni real ish bozorining talab va imkoniyatlari bilan tanishtirish zarur.

Maktabdagi kasbga yo'naltirish tadbirlarining ko'rinishlari:

Umumtalim maktablarida kasbga yo'naltirish ishlari turli shakllarda amalga oshiriladi. Maktablarda o'quvchilarga kasbga yo'naltirish darslari, seminarlar, treninglar va uchrashuvlar tashkil etish mumkin. Bu tadbirlarda o'quvchilarga kasblar haqida amaliy ma'lumotlar berilishi, turli sohalarda faoliyat yuritayotgan mutaxassislar bilan uchrashuvlar o'tkazilishi va mehnat bozorining ehtiyojlari haqida ma'lumotlar taqdim etilishi kerak.

Kasbga yo'naltirishning ahamiyati:

Kasbga yo'naltirish jarayoni faqat o'quvchilar uchun emas, balki jamiyat uchun ham muhimdir. O'quvchilar o'zlarining kelajakdagi faoliyatlari haqida to'liq ma'lumotga ega bo'lishlari kerak, chunki bu ularning professional va shaxsiy rivojlanishlariga katta ta'sir ko'rsatadi. Kasbga to'g'ri yo'naltirilgan o'quvchi o'z yo'lini aniq tanlab, kelajakda muvaffaqiyatga erishishi mumkin.

Bundan tashqari, kasbga yo'naltirish jarayonida o'quvchilarga yuqori darajadagi ta'lim, zamonaviy texnologiyalar va malakali mutaxassislar tomonidan beriladigan maslahatlar kerak bo'ladi. Shuningdek, maktablarda kasbga yo'naltirish bo'yicha o'qituvchilarni maxsus tayyorlash, ularning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish ham muhim omildir.

Xulosa:

Umumtalim maktablarida kasbga yo'naltirish - bu nafaqat o'quvchilarning kelajagi, balki butun jamiyatning rivojlanishi uchun zaruriy jarayon. Yoshlar o'z qobiliyatlariga mos keladigan kasbni tanlab, shaxsiy va professional hayotda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun maktablar tomonidan to'g'ri va samarali yo'naltirish ishlari amalga oshirilishi lozim. Kasbga yo'naltirishni yaxshilash orqali biz yangi avlodni yuqori malakali va mas'uliyatli mutaxassislar sifatida tarbiyalashga erishamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O'quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o'qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.
2. Хайдаров, С. (2023). Pedagogik faoliyatda o'qituvchi o'zida kompetentlik sifatlarini shakillantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67.
3. Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96.
4. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.
5. Хайдаров С. (2025). Оилаларда фарзанд тарбиясига рухий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
6. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
7. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.